

1. Yhteystiedot

Sahalahden päiväkoti
Kurviksenkuja 6
36420 Sahalahti

Varhaiskasvatusyksikön johtaja

Hanna Kaskelma
hanna.kaskelma@kangasala.fi 050 598 3260

Vastuopettaja

Jussi Kangas
jussi.kangas@kangasala.fi 050 449 9542

Varpuset

varpuset@kangasala.fi 040 133 6662

Peukaloiset

peukaloiset@kangasala.fi 040 133 6661

Kivitaskut

kivitaskut@kangasala.fi 040 133 6660

Peipposet

peipposet@kangasala.fi 050 567 0562
(KV4 alakerrassa, Sälssinkuja 2 36420 Sahalahti)

Pääskyselä (esiopetus)

paaskyselä@kangasala.fi 040 133 6659
(Sahalahden monitoimitalon tiloissa, Kurviksenkuja 2 36420 Sahalahti)

Kyyhkyset (esiopetus)

paaskyset@kangasala.fi

040 133 6659

(Sahalahden monitoimitalon tiloissa, Kurviksenkuja 2 36420 Sahalahti)

Talifintit

talifintit@kangasala.fi

(Sahalahden seurakuntatalon tiloissa) 044 4813171

Alueen varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Johanna Hämäläinen

050 581 0413

Sahalahden päiväkoti on iltahoitoyksikkö, päiväkoti on avoinna ma-pe 5.30–22.00

2. Kehittämiskohteet

Kangasalan kaupungin varhaiskasvatuksen yhteiseksi tavoitteeksi toimintakaudelle 2021-2022 on nostettu **oppimisympäristöjen kehittäminen pedagogisen toiminnan näkökulmasta sisällä ja ulkona**. Oppimisympäristöjen kehittämisessä huomioidaan mm. leikin ja leikkiympäristöjen monipuolistaminen, digitaalisen oppimisympäristön vahvistaminen ja kestävän elämäntavan mukainen toiminta.

Yksikkömme koko henkilökunta osallistuu oppimisympäristön kehittämiseen liittyviin koulutuksiin ja aihetta työstetään yhdessä päiväkodin varhaiskasvatuksen opettajista koostuvassa pedagogisessa työryhmässä. Uusia käytäntöjä, toimintatapoja ja toimintavälineistöä otetaan käyttöön kaikissa ryhmissä ja yhteisöllisen toimintatapamme mukaisesti toimitaan paljon yhdessä ideoita, osaamista, tiloja ja välineistöä jakaen ja monipuolisesti hyödyntäen.

Oppimisympäristötavoitteeseen liittyviin yhteisiin tilamuutoksiin, sisustukseen ja väline- ja tarvehankintoihin on kaikilla ryhmillä mahdollisuus osallistua työryhmäedustuksella. Lasten ja huoltajien ideat ja toiveet huomioidaan toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Olemassa olevaa välineistöä ja materiaaleja käydään yhdessä läpi, jotta niitä osataan hyödyntää monipuolisesti. Välineistön kiertoa osastolta toiselle lisätään, kuten myös yhteisöllistä toimintaa yli ryhmärajojen. Leikille ja siihen liittyvälle tilojen muuntelemiselle ja pidempikestoisten projektien luomiselle annetaan tilaa ja aikaa. Aikuiset ohjaavat ja rikastuttavat lasten leikkiä kaikissa ryhmissä jatkuvasti.

Oppimisympäristön suunnittelussa huomioidaan myös mahdollisuus rauhalliseen olemiseen ja työrauhaan.

Ulkoleikit ja -liikunta ovat osa jokapäiväistä toimintaamme. Liikunnan määrän lisääminen ja erityisesti ohjatun toiminnan lisääminen ulkona ovat myös kehittämiskohteena.

Osana oppimisympäristöä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (TVT) on myös edelleen kehittämisen kohteena yksikössämme. TVTn keinoin voidaan vaikuttaa sekä oppimisympäristöön, että toimintatapoihin. Tieto- ja viestintäteknologista osaamista ja monilukutaitoa tarvitaan lisääntyvässä määrin arjen vuorovaikutustilanteissa sekä yhteiskunnallisissa osallistumisissa ja sen harjoittelemisessa. Tavoitteena on luoda lapselle

hyvät valmiudet elää ja toimia aktiivisesti kehittyvässä mediakulttuurissa. Lapsia tutustutetaan teknologisiin laitteisiin ja niiden turvalliseen käyttöön leikinomaisesti ja rohkaistaan lapsia tuottamaan mediasisältöjä yhdessä aikuisen ja toisten lasten kanssa ikätaso huomioiden. Oppimista tukevat digitaaliset pelit ovat osa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogista toimintaa. Yksikköön viime kaudella hankittujen Ipadien käyttöä opetellaan ryhmissä.

Henkilökunnan TVT-taitoja kehitetään koulutuksen avulla ja hyödyntäen yksikössä jo olevaa osaamista monipuolisesti. Välineistöhankintoja tehdään kaupungin TVT-suunnitelman mukaisesti.

Covid-19 tilanteesta johtuen on käyttöön otettu uusia toimintatapoja, kuten Teams-yhteyksien käyttö koulutuksissa ja palaverissa. Tätä jatketaan ja uudetkin työntekijät perehdytetään Teamsin käyttöön. Kaikki jatkavat Lasten Kangasala Facebook –sivuston käyttöä ja opettelevat Instagramin käyttöä.

Sahalahden päiväkodin omiksi kehittämiskohteiksi on nostettu

- * **työhyvinvoinnin lisääminen** (työyhteisön näkökulma)
- * **yhteisöllisyyden lisääminen** (toimintakulttuurin näkökulma)
- * **lasten ja huoltajien osallisuuden lisääminen** (varhaiskasvatussuunnitelman näkökulma)
- * **tunnetaidot**
- * **esiopetusryhmillä tavoitteena myös 1-2 – luokkien kanssa tehtävä yhteistyö (Oksa-toiminta)**

Työyhteisössä toimitaan niin, että kaikkien on mukava olla töissä. Positiivisella asenteella ja kannustavalla palautteella jokainen voi olla tukemassa työkaverin työssä jaksamista. Avoin vuorovaikutus ja asioiden puheeksi ottaminen auttavat hyvän työilmapiirin ylläpitämisessä.

Yhdessä mietitään keinoja siihen, miten voidaan näitä tärkeitä asioita parantaa ja kehittää. TYHY-ryhmä on myös mukana miettimässä keinoja työhyvinvoinnin parantamiseen.

Tiimit saavat vaikuttaa työvuoro- ja lomajärjestelyihin mahdollisuuksien mukaan. Keskusteluissa käydään läpi myös sitä, miten voidaan huomioida työkaverin elämäntilanne ja auttaa jaksamisessa puolin ja toisin.

Ryhmien välistä yhteistyötä lisätään, saman ikäryhmän lapset eri ryhmistä kootaan useammin toimimaan yhdessä ja esiopetusryhmä tekee yhteistyötä alkuopetuksen kanssa olemassa olevat covid-rajoitukset huomioiden.

Lapsen osallisuus näkyy lapsen mahdollisuutena tulla kuulluksi. Lapset suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat toimintaa yhdessä henkilöstön kanssa oman ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten kehittyviä osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja sekä kannustaa oma-aloitteisuuteen. Kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että osallisuus näkyy kasvavassa määrin toiminnan lisäksi eri tavoin myös suunnittelussa ja arvioinnissa

Huoltajien osallisuus toteutuu päivittäisissä kohtaamisissa ja keskusteluissa, varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa, vanhempainilloissa ja päiväkodin tapahtumissa ja juhlissa, joita toivottavasti taas päästään toteuttamaan. Vuosittain toteutetaan myös asiakaspalautekysely.

Osallistumalla vanhempainkerhon toimintaan huoltajat pääsevät tuomaan esille ajatuksiaan ja toiveitaan, ja vaikuttamaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Toiminta vanhempainkerhossa mahdollistaa myös perheiden verkostoitumista.

3. Toimintaperiaatteet

Sahalahden päiväkodissa toimitaan seitsemässä varhaiskasvatusryhmässä, joissa kahdessa on myös esiopetusta. Lapsia yksikössä on noin 100.

Päiväkoti on iltahoitoyksikkö, joka tarjoaa varhaiskasvatusta iltaisin klo 22 asti.

Toiminta ja sen suunnittelu pohjautuvat valtakunnalliseen ja Kangasalan kaupungin varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmaan ja apuna käytetään toiminnan vuosikelloa. Muita toimintaamme ohjaavia asiakirjoja ovat Kangasalan kaupungin varhaiskasvatuksen

- * tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- * kulttuurikasvatussuunnitelma
- * kansainvälisyyskasvatussuunnitelma
- * tieto- ja viestintäteknologiasuunnitelma
- * liikuntasuunnitelma

Kaikissa päiväkodin ryhmissä laaditaan toimintakausittain ryhmän toimintasuunnitelma, johon toimintaa ohjaavien asiakirjojen lisäksi vaikuttavat lasten henkilökohtaiset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat sekä lasten ja huoltajien toiveet.

Vuosittain päivitetään myös turvallisuussuunnitelma, henkilöstön ensiapuosaaminen ja toimintavalmius hätätilanteissa.

Tärkeimpinä arvoina päiväkodissa ovat turvallisuus, hyväksyvä ja kannustava ilmapiiri, leikki ja hyvät tavat. Lasten sensitiivinen kohtaaminen ja jokaisen lapsen huomioiminen yksilönä luo pohjan laadukkaalle varhaiskasvatukselle.

Toiminnan lähtökohdana on lapsen oikeus viettää päivänsä fyysisesti ja psyykkisesti turvallisessa ympäristössä ja hyväksyvässä ja lämpimässä ilmapiirissä. Hyvässä oppimisympäristössä jokaista lasta kunnioitetaan, kuunnellaan ja hänen mielipiteitään arvostetaan.

Tunnekasvatus, ohjaaminen empaattiseen toimintatapaan ja kiusaamistilanteisiin puuttuminen ja ristiriitatilanteiden ohjattu ratkaiseminen kuuluvat jokaisen ryhmän arkeen. Lapsia ohjataan avarakatseisuuteen ja toisen tasavertaiseen huomioimiseen ja kunnioittamiseen. Toiminnassa huomioidaan lasten ja perheiden erilaiset kulttuurit ja katsomukset sekä niihin liittyvät tavat ja juhlat. Osana katsomuskasvatusta teemme yhteistyötä Kangasalan seurakunnan kanssa.

Lapsi nähdään aktiivisena osallistujana ja oppijana ja lapsia kiinnostava, tavoitteellinen ja sopivasti haastava toiminta innostaa oppimaan lisää. Lasten mielenkiinnon kohteet huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja pidempikestoisten projektien aihepiireissä.

Arjen päivittäisissä tilanteissa harjoitellaan tärkeitä elämän perustaitoja, pukemista, riisumista, ruokailua, kaveritaitoja, malttamista ja pettymysten sietoa. Aikuisen rooli on olla läsnä, auttaa, tukea ja kannustaa.

Leikkiä ja sen kautta tapahtuvaa oppimista arvostetaan ja leikki eri muodoissaan kuuluu jokaiseen päivään. Leikki ja liikkuminen ovat lapselle tärkeitä ja niihin kannustetaan, niissä ohjataan ja niissä tarvittavia taitoja harjaannutetaan monipuolisesti. Leikki- ja oppimisympäristöjä suunnitellaan ja muutellaan tarpeen mukaan. Tilajärjestelyin mahdollistetaan sekä aktiivinen toiminta että rauhallinen puuhastelu. Välineet ja tarvikkeet ovat lasten saatavilla ja koko päiväkodin tiloja hyödynnetään monipuolisesti.

Ulkoilu ja liikunta ovat myös tärkeässä asemassa päivittäin. Ryhmät retkeilevät aktiivisesti päiväkodin lähiympäristössä, joka tarjoaa mahdollisuuksia monipuoliseen liikkumiseen. Sisäliikuntatilana käytetään myös Sariolan koulun liikuntasalia.

Kestävän elämäntavan esiin nostaminen kaikissa arjen toiminnoissa on osa päiväkodin pedagogiikkaa. Valinnoista ja niiden merkityksestä keskustellaan lasten kanssa ja ohjataan heitä vastuulliseen suhtautumiseen luontoa ja ympäristöä kohtaan. Edistämme myös tilojen ja välineiden yhteiskäyttöä, säästämistä, korjaamista, uusiokäyttöä ja kierrättämistä.

Kaikissa ryhmissä toimintaa toteutetaan pienryhmissä, mikä tarkoittaa sitä, että yhden lapsiryhmän lapset on jaettu vielä kolmeen pienempään ryhmään, joissa toimitaan aamupäivät. Ryhmien kokoonpano ja toiminnan kesto vaihtelevat ryhmien ikärakenteen, lasten tarpeiden ja toiminnan sisällön mukaan.

Pienryhmällä on oma kasvattaja, joka toimii ryhmän kanssa, havainnoi ja dokumentoi toimintaa.

Kun toimitaan pienryhmissä, lasten sosiaalisen vuorovaikutuksen kuormitus kevenee ja pienemmässä ryhmässä on helpompi rohkaistua ilmaisemaan itseään, toiveitaan ja tunteitaan. Pienryhmissä toimiminen auttaa myös toiminnan ja erityisesti siirtymätilanteiden porrastamisessa. Toiminta on kiireettömämpää, sujuvampaa ja lasten huomioiminen yksilöllisempää. Melutasokin saadaan pysymään pienempänä, kun tilassa on vähemmän lapsia kerralla.

Yhteisöllisyys on asia, jota haluamme päiväkodissa kehittää. Tavoitteena on lisätä osastojen välistä ja koko talon yhteistä toimintaa, jakaa hyviä käytäntöjä ja osaamista. Yhteistyö ryhmien välillä on päivittäistä. Aamulla ensimmäiset työntekijät ottavat vastaan kaikki päiväkotiin tulevat lapset. Samoin iltapäivällä / illalla työvuorossa oleva henkilökunta huolehtii kaikista paikalla olevista lapsista osastosta riippumatta. Henkilökunnan poissaolotilanteissa paikalla oleva henkilökunta siirtyy tarpeen mukaan ryhmästä toiseen, jotta suhdeluvut ovat lain mukaiset.

Toimintaa myös suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä. Välillä yhteinen toiminta on suunniteltua, välillä lapset voivat halutessaan puuhata ja leikkiä itse valitsemiaan leikkejä valitsemassaan tilassa yli ryhmärajojen.

Yhteisöllisellä toimintatavalla pyritään siihen, että kaikki lapset ja aikuiset tutustuisivat toisiinsa ja lapset saavat paitsi vaihtelua, myös laajemman kaveripiirin. Näin oppimisympäristökin tulevat hyödynnetyksi monipuolisesti ja tasa-arvoisesti.

Osa yhteisöllistä toimintatapaa on päiväkodin ja perheiden välinen yhteistyö ja yhteinen toiminta. Sekä lapsilla, että huoltajilla on mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Lasten kanssa mietitään ja ideoidaan toimintaa ja sen erilaisia toteutustapoja ja tehdään pidempikestoisia projekteja, joita lasten ideat muovaavat. Päivittäisissä vuorovaikutustilanteissa ryhmänä ja yhden lapsen ja aikuisen välissäkin keskusteluissa saadaan ja annetaan palautetta ja arvioidaan toimintaa. Toimintaa arvioidaan myös erilaisilla mittareilla, kuten hymynaamoilla ja peukuilla. Varhaiskasvatuksen yhteisen asiakastyytyväisyyskyselyn osana on myös lapsille suunnattu kysely.

Suunnitelmana on, että vanhempainillat toteutetaan toiminnallisina ja osallistavina ja syksyllä ja keväällä järjestetään perheiden yhteinen tapahtuma, joissa huoltajilla on mahdollisuus ajatustenvaihtoon ja toisten perheiden kanssa verkostoitumiseen. Esiopetuksessa on perinteisesti järjestetty eskareille perheineen syksyn pimeä ilta - tapahtuma ja säiden salliessa kuutamohiihto helmikuussa, niin on tarkoitus toimia tänäkin vuonna. Perheet ovat tervetulleita myös päiväkodin jouluihin ja kevätjuhlaan. Yhteiset tapahtumat toki koronarajoitukset- ja ohjeet huomioiden. Jos fyysinen kokoontuminen ei ole mahdollista rajoitusten vuoksi, mietitään muita mahdollisia toteuttamistapoja.

Varhaiskasvatuspäivään kuuluu monipuolisen toiminnan lisäksi myös ruoka ja lepo. Päivittäin tarjotaan aamupala, lounas ja välipala. Iltahoitolapsille myös päivällinen klo 17.30 ja iltapala klo 20.

Lounaan jälkeen on lepoaika, jonka toteutus vaihtelee ryhmittäin. Kaikilla on mahdollisuus lepoon ja halutessaan myös päiväuniin. Lepohetkellä lapsille luetaan ja kuunnellaan musiikkia. Ne, jotka eivät nuku, puuhailevat hiljaisten touhujen parissa, esimerkiksi pelailevat, piirtelevät, askartelevat tai rakentelevat.

Iltahoidossa oleville lapsille suunnitellaan päivälliseen jälkeen toteutettavaa pedagogista toimintaa yhteistyössä iltahoitoryhmän aikuisten ja lapsen oman ryhmän aikuisten kesken. Iltaiikään mahtuu myös rauhallista yhdessäoloa lasten tarpeita ja toiveita kuunnellen. Huoltajien kanssa voidaan sopia esimerkiksi iltatoimien tekemisestä päiväkodissa, jotta väsynyt lapsi voi mennä kotona suoraan nukkumaan.

4. Kehittäminen ja arviointikäytännöt

Koko päiväkodin toiminnasta vastuu on varhaiskasvatusyksikön johtajalla, joka tekee tiivistä yhteistyötä ryhmien kanssa. Ryhmissä pedagoginen vastuu toiminnasta ja sen suunnittelusta on ryhmän varhaiskasvatuksen opettajalla/opettajilla. Ryhmän moniammatillinen henkilökunta on tiimi, joka yhdessä suunnittelee, toteuttaa ja arvioi toimintaa.

Toiminnan suunnittelu ryhmissä aloitetaan kauden alussa, jolloin pidetään myös koko talon yhteinen suunnitteluilta. Suunnitteluillalla sovitaan yhteisiä pedagogisia linjauksia ja yhteisiä vuosisympyrään kirjattavia tapahtumia ja käydään läpi henkilöstön vastualueita ja niihin liittyviä koulutustarpeita. yhdessä sovitaan myös tiedonkulkuun ja ryhmien väliseen yhteistyöhön liittyvät käytännöt sekä palaverikäytännöt.

Ryhmän toimintasuunnitelmaan kirjataan toimintaa ohjaavien asiakirjojen pohjalta ryhmän tavoitteet, dokumentointi- ja arviointikäytännöt sekä arjen toimintatapoja. Suunnitelmaa muutetaan ja päivitetään myöhemmin, kun lapsiryhmä tulee tutummaksi, huoltajien kanssa on käyty varhaiskasvatuskeskustelut ja saadaan lasten ja huoltajien ajatuksia ja toiveita osaksi suunnitelmaa. Lasten kanssa tehdään jatkuvaa suunnittelua ja arviointia. Palautetta ja kehittämisideoita saadaan paljon arjen tilanteissa ja keskusteluissa. Arviointimenetelminä lasten kanssa käytössä ovat ikätaso huomioiden mm. äänestykset, hymynaama-arvioinnit, peukutukset, haastattelut ja piirroksia. Pienimpien kanssa aikuinen havainnoi lasten eleitä, ilmeitä ja reaktioita toiminnan aikana. Näin tuemme lapsen kehittyviä osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja ja rohkaisemme omien

ajatusten ja mielipiteiden esiin tuomiseen. lasten reaktioita, ajatuksia ja heiltä saatua palautetta dokumentoidaan kuvaamalla ja kirjaamalla muistiin.

Huoltajilla on mahdollisuus kertoa ajatuksiaan ja toiveitaan päivittäisissä kohtaamisissa ja keskusteluissa, lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa ja arvioitaessa, vanhempainilloissa sekä päiväkodin tapahtumissa ja juhlissa. Yhteyttä voi halutessaan ottaa myös kirjallisesti tai puhelimitse joko lapsen ryhmän aikuisiin tai varhaiskasvatusyksikön johtajaan.

Haluttaessa voimme sopia myös rauhallista keskusteluaikaa muulloinkin kuin tuonti- ja hakutilanteissa.

Suunnittelua ryhmissä tehdään tarpeen mukaan päivittäin, viikoittain osastopalavereissa ja koko talon yhteisissä palavereissa, työryhmien palavereissa sekä varhaiskasvatuksen opettajien pedagogisissa työryhmissä ja sekä koko työyhteisön yhteisissä illoissa. Pääsääntöisesti joka toinen viikko pidetään käytännön asioihin ja tiedottamiseen keskittyvä koko työyhteisön viikkopalaveri ja joka toinen viikko kasvatustoimintaa ohjaava ja kehittävä pedagoginen palaveri.

Huoltajille toimintaa ohjaavat perusteet ja tehdyt suunnitelmat esitellään osastojen vanhempainilloissa ja niistä kerrotaan myös vasukeskusteluissa ja viikkokirjeissä.

Dokumentointia tehdään jatkuvasti, aineistoa kirjataan lomakkeille ja osaston muistioihin. Ryhmien käytössä on tietokoneet ja lpadit, joilla voidaan mm. kuvata lapsia ja toimintaa. Osa tiimeistä käyttää Hyvä päivä lapselle -kirjaa, johon myös havaintoja kirjataan. Toimintavuoden aikana kaikki ryhmät ottavat käyttöön Päikky-sovelluksen sähköisen varhaiskasvatussuunnitelman, jonka liitteeksi osa lomakkeista skannataan. Viikko- ja kuukausikirjeissä huoltajille menee sähköisesti tietoa suunnitelluista ja toteutetuista ryhmän asioista. Myös Päikky-sovellusta käytetään viestinnän välineenä.

Varhaiskasvatussuunnitelmat ja lapsen mahdollisissa tuen palavereissa todetut ja sovitut asiat kirjataan kaupungin varhaiskasvatuksessa yhteisesti sovitulla tavalla ja lomakkeet arkistoidaan ohjeiden mukaisesti varhaiskasvatuksen arkistoon.

Toimintaa ja suunnitelmien toteutumista arvioidaan jatkuvasti ryhmissä arjen keskusteluissa, tiimipalavereissa sekä kirjallisesti puolivuotisarvioinnissa ja toimintakauden päätteeksi tehtävässä toiminnan arvioinnissa. Varhaiskasvatusyksikön johtaja kokoaa arvioinneista koko yksikön yhteisen arvioinnin.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain kaikille yksiköille yhteinen asiakaspalautekysely, jonka tulokset käsitellään työyhteisössä, niistä nostetaan kehittämiskohteita ja tuloksista ja kehittämissuunnitelmista tiedotetaan huoltajille sekä päiväkodin toimesta että koko kaupungin varhaiskasvatuksen näkökulmasta kaupungin nettisivuilla.

Henkilöstö osallistuu kaupungin järjestämiin varhaiskasvatuksen koulutuksiin, mahdollisuuksien mukaan myös ulkopuolisiin koulutuksiin. Koulutusta järjestetään myös omassa yksikössä tai yhteistyössä toisen päiväkodin kanssa.

Osaamisen kehittämistä on myös aktiivinen osallistuminen pedagogisiin iltoihin ja työryhmiin, työnkierto ja ajankohtaisen kasvatuskirjallisuuden ja mediassa julkaistun aineiston seuraaminen.

5. Oppimisympäristö

Varhaiskasvatuksessa toimitaan sekä päiväkodin sisätiloissa, päiväkodin piha-alueella, että lähiympäristössä. Kaikki nämä yhdessä muodostavat oppimisympäristön. Hyvästä oppimisympäristöstä löytyy lapsille vaihtoehtoja mieluisaan tekemiseen, monipuoliseen ja vauhdikkaaseen liikkumiseen, leikkeihin ja peleihin sekä rauhalliseen oleiluun tai lepäämiseen. Muuntelemalla tiloja ja käyttämällä kaikkia tiloja yhteisesti ja joustavasti, tarjotaan monipuolisia virikkeitä ja mahdollisuuksia uusiin sosiaalisiin suhteisiin ja vahvistetaan lasten osallisuutta. Yhdessä toimiessaan lapset oppivat toisiltaan niin sosiaalisia taitoja, kuin vuorovaikutusta ja leikkitaitojakin. Myös aikuiset toimivat mallina lapsille. Aikuisen tehtävänä on turvata fyysinen ja psyykinen hyvinvointi ja turvallisuus, ohjata, opettaa, kannustaa ja edesauttaa lasten taitojen ja kaverisuhteiden kehittymistä olemalla mukana lasten toiminnoissa.

Sahalahden päiväkotit sijaitsee Sahalahden kylätaajaman sydämessä. Sahalahden erityisyytenä on toisaalta maalaisuus kauempana kaupunkikeskuksesta, toisaalta teollinen tehdasympäristö. Alueen suuria työllistäjiä ovat Saarioisten ja Atrian elintarviketehtaat ja broilertuotanto.

Kylätaajamassa on myös Sariolan yhtenäiskoulu, jossa monilla päiväkotit-ikäisillä on isompia sisaruksia. Meillä on mahdollisuus käyttää mm. koulun liikuntasalia, auditoriota ja talviaikaan pihan luistelujäätä. Päiväkodin lähiympäristössä on myös leikkipuistoja, metsä, liikuntareitti, kirjasto ja kauppakeskus kierrätyspisteineen. Näitä ryhmät ahkerasti käyttävätkin tehdessään retkiä.

Sahalahden päiväkodin seitsemän ryhmää sijaitsevat neljässä eri kiinteistössä. Kolme ryhmää on varsinaisessa päiväkotirakennuksessa "päätalossa", yksi ryhmä vanhan kunnantalon alakerrassa, kaksi esiopetusryhmää kirjastotalolla ja yksi ryhmä seurakuntatalon tiloissa. Tämä tuo toisaalta haasteita yhteiseen toimintaan, toisaalta rauhoittaa ja tarjoaa mahdollisuuksia monenlaisiin toimintamalleihin.

6. Pedagoginen tuki

Varhaiskasvatuksessa lapsen kehitystä ja oppimista tuetaan lapsen tarpeiden edellyttämällä tavalla siten, että tuki muodostaa johdonmukaisen jatkumon varhaiskasvatuksen aikana sekä lapsen aloittaessa esiopetuksen.

Lapsen tuen tarpeen havaitsemisessa sekä tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa yhteistyö lapsen, huoltajien, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja varhaiskasvatuksen muun henkilöstön kesken on tärkeää. Tarvittaessa tehdään myös moniammatillista yhteistyötä kuntouttavien tahojen kanssa.

Kangasalla on käytössä varhaiskasvatuksen kolmiportainen tuki, joka mahdollistaa tarvittaessa yleisen tuen lisäksi tehostetun tai erityisen tuen toimet. Tämä tarkoittaa sitä, että lapsen yksilöllisiä tukitoimia, kuten henkilökohtaista ohjaamista, toiminnan kuvittamista tai tukiviittomia lisätään tarpeen mukaan, jotta lapsen on helpompaa toimia arjen tilanteissa ja osallistua toimintaan, saada onnistumisen kokemuksia ja positiivinen minäkuva kehittyä.

Lähtökohtana tukitoimissa on aina lapsen etu ja lapsen oikeus tukeen.

7. Tiedottaminen

Päiväkodin ryhmillä on käytössä Päikky -sovellus, jonka kautta lähetetään viikko- ja kuukausikirjeet ja tarvittaessa myös muuta tiedotettavaa asiaa.

Kiireelliset asiat hoidetaan puhelimitse tai tekstiviestillä.

Myös varhaiskasvatusyksikön johtajan ja varhaiskasvatuksen hallinnon tiedotteita lähetetään Päikyn kautta sekä sähköpostilla perheille. Päikky-sovelluksen kautta tulee mm. loma-aikojen varhaiskasvatuspalvelujen käyttöön liittyviä kyselyitä.

Esiopetusryhmät käyttävät tiedottamiseen Wilma-sovellusta.

Tärkeistä asioista ja viikon tapahtumista tiedotetaan myös ryhmien ilmoitustauluilla.

Esimies tiedottaa henkilökuntaa ajankohtaisista asioista yksikön yhteisissä talonpalavereissa tai kiireellisissä asioissa viipymättä niitä, joita asia koskee joko suullisesti, sähköpostilla tai WhatsApp-viestillä. WhatsApp-ryhmiä on talon sisällä useampia, aihealueet ja ryhmän kokoonpanot vaihtelevat.

Yhteistyötahojen tiedottamisesta yleisissä asioissa huolehtii pääsääntöisesti esimies, lasten asioissa yhteistyötahoihin on yhteydessä ensisijaisesti ryhmän opettaja.

8. Yhteistyö

Huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on tärkeä merkitys varhaiskasvatuksessa. Tavoitteena on yhteinen sitoutuminen lapsen terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen.

Yhteistyön muotoja varhaiskasvatuksen ja huoltajien välillä ovat aloituskeskustelu, päivittäiset keskustelut tuonti- ja hakutilanteissa, varhaiskasvatuskeskustelut, vanhempainillat sekä päiväkodin juhlat ja tapahtumat.

Kaikissa ryhmissä käydään syksyn aikana jokaisen lapsen huoltajien kanssa varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelu ja tarvittaessa sitä päivitetään toimintakauden aikana. Esikoululaisten kanssa käydään oppimissuunnitelmakeskustelu syksyllä ja keväällä kouluunlähtökeskustelu. Varhaiskasvatussuunnitelma- ja esiopetussuunnitelmakeskustelut ovat tärkeässä osassa ryhmän toimintaa suunniteltaessa ja arvioitaessa.

Päiväkodissa työskentelee kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka käy kaikissa ryhmissä ja jolta tarvittaessa voi pyytää konsultaatioapua.

Tärkeää yhteistyötä huoltajien kanssa tehdään myös suunniteltaessa lapsen mahdollisesti tarvitsemaa kehityksen ja oppimisen tukea.

Monialaisessa yhteistyössä lähtökohtana on aina lapsen etu.

Teemme yhteistyötä myös perusopetuksen, monenlaisten kuntouttavien tahojen ja erilaisten asiantuntijoiden kanssa.

Yhteistyötahojamme ovat mm:

- Sariolan koulu
- Perheneuvola, psykologit, puheterapeutit, fysioterapeutit, toimintaterapeutit sekä muut kuntouttavat tahot
- Lastenneuvola, Tays
- Sosiaalitoimi, perhetyö
- Kangasalan seurakunta
- Kangasalan / Sahalahden kirjasto
- Pelastuslaitos
- Taksipalvelut

Tärkeä rooli arjessamme on Kangasalan kaupungin aterial- ja siivouspalveluilla sekä kiinteistöhuoltopalveluilla ja muilla teknisen keskuksen palveluilla.